

Koneet Ja Yhä Paremmat Koneet

Nykyinen nopea tuotanto- ja jakeelämän kehittyminen kuljettaa meitä kohtaamaan uusia ja suuria vaikeuksia, paljon suurempia kuin moni meistä on ehkä tullut ajatelleeksikaan tavallisessa arkielämässämme. Nopea konetuotannon kehitys on meitä tietysti ainakin saattanut ajattelemaan mihinkä se lopulta johtaa, kun aina vain vanhoja koneita parannetaan ja kokonaan uusiakin oletcan käytäntöön, jotka sysäävät elävää työvoimaa ulos tuotannosta. Tähän asti tämä kehitys on kuitenkin ollut vasta kuin esimakua siihen verraten, mihin olemme siirtymässä. Vasta nyt alkaa täydellisemmin automaattisten koneiden kaudelle siirtyminen.

SEURATESSA amerikalaista lehdistöä ja teollisuuselämää käsitteleviä aikakausjulkaisuja voi lukea melkein jokaisesta tiedotuksista jostakin uudistuksesta tai kokonaan uudesta keksinnöstä jossain osassa tuotantokoneistoa ja lehdissä aina tämänlaisten tiedotusten lopussa mainitaan niin ja niin paljon työläisiä joutuneen työttömäksi. Tämä ei tapahdu yksistään pikkuosissa, mutta nyt on jo kysymys sellaista tuotantoalojen kokonaan automaattisten koneiden haltuun heittämisestä, kuin esim. ovat terästrustin liikkeet, joita pidetään suurimpana tuotannollisena yrityksenä maailmassa. Viime vuotena on tehty suunnitelmia koneiston asettamisesta kaikkiin terästrustin teollisuuslaitoksiin. Laskelmat osoittavat, että uuden koneiston asettaminen kaikkiin koko teollisuuden laitoksiin tulisi maksamaan vielä suunnilleen yhtä paljon kuin maksaa tuottaminen nykyisellä järjestelmällä, jolloin käytetään vielä työläisiäkin huomattavan paljon ja pienempää koneistoa. Tämän tähden eräs trustin johtava virkailija, joka kysymystä laajemmin pohti, esittikin suunnitelman hylkäämistä toistaiseksi.

Nämä tämänlaiset suunnitelmat ovat synnyttäneet melkoisen väittelyn talouselämän johtajien keskuudessa siitä, mitä olisi tehtävä, pitäisikö siirtyä eteenpäin ja ottaa käytäntöön kokonaan automaattisia koneita mikäli mahdollista tai jatkaisiko tuotantoa nykyisellään ja pitäisi elävää työvoimaa palkkalistoilla, että siten säilyisi tuotteille ostajia. Ja myöntää täytyy, että kyllä tässä onkin vakava pulma. Automaattiset koneet vähentäisivät tuotantokustannuksia, mutta samalla syrjäyttäisivät työläisiä työstä ja siten tekisivät heistä ostokyvottomia.

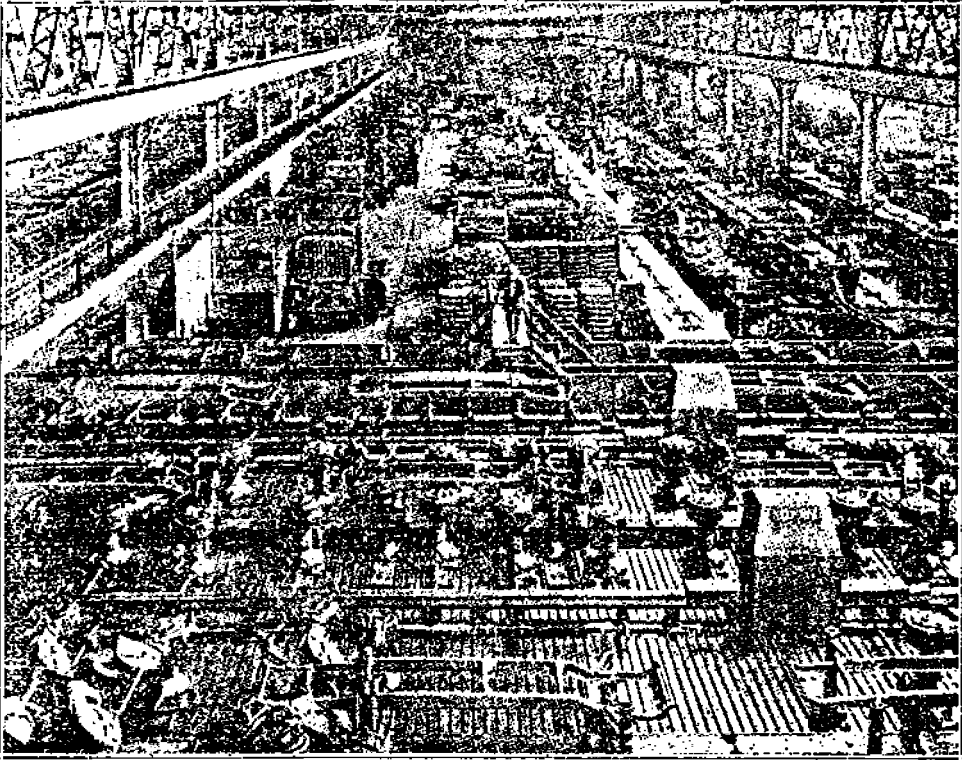
Kuitenkin tämä automaattisten koneiden käytäntöönnotto on kehityksen tuoma ilmiö eikä

sitä voida sivuuttaa, mitä hyvänsä se tullessaan tuokin. Niinpä näemmekin, että joskin joillakin aloilla, kuten teräsälalla, pelätään sen tuhoavaa vaikutusta, niin toisilla aloilla sensijaan pyritään siihen mahdollisimman nopeasti. Esimerkiksi voimme mainita Pennsylvanian rautatieyhtiön, joka on päättänyt käyttää sata miljoonaa dollaria omistamiensa rautateiden sähköistämiseksi; New York Central rautatieyhtiön, joka niinkään on päättänyt sähköittää rautatiensä ja ottaa voiman Niagaran vesipu-
tuksesta.

Mitäkö tämä merkitsee? Se merkitsee sitä, että rautatiet seuraavien vuosien kuluessa asetetaan kulkemaan sähköllä ympäri Amerikan, josta on seurauksena, että se katkaisee tavattoman määrän elävää työvoimaa pois tuotannosta. Tuhannet kivihuilimainarit saavat lähteä nälkätaipaleelle ja heidän lisäksi tuhannet työläiset rautaleikitä, sillä sähköllä kulkevat junat eivät tarvitse läheskään sitä määrää työläisiä mitä ne nyt tarvitsevat. Asemillakin voidaan monet tehtävät suorittaa sähkölaitteiden avulla.

Tämä rautateiden sähköittämissuunnitelma ei suinkaan koske ainoastaan idän valtioissa olevia rautateitä, mutta se käsittää koko mantereen. Hallitus on äskettäin päättänyt rakentaa jättiläismäisen tammen Colorado-joelle, josta seitsemän valtiota tulevat saamaan sähkövoimaa, ehkä useampikin. Tällä tammen rakentamisella on tarkoitus palvella automaattisten koneiden käyttövoimaksi tarvittavan sähkön tuotantoa ja tästä johtuu, että suuret määrät elävää työvoimaa saa lähteä tarpeettomana ulos teollisuudesta näissä valtioissa. Suurimmat mullistukset näissä valtioissa se aiheuttaa maanviljelyksessä, vaikka sillä alalla onkin viimevuosina koneellinen edistys syössyt työvoimaa ulos ehkä enemmänkin kuin muilla te-

AUTOTEHDAS ILMAN TYÖLÄISIÄ

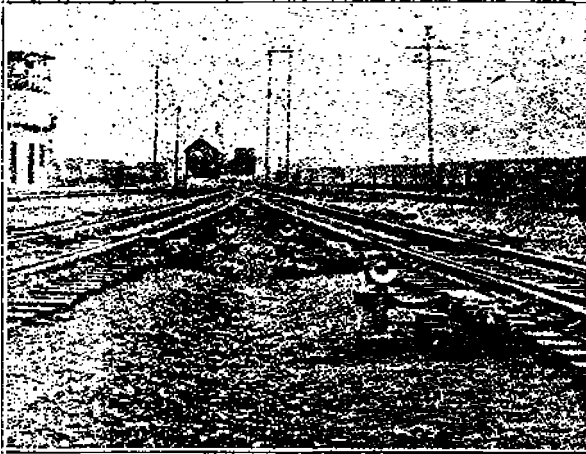
Ylläolevassa kuvassa näemme A. O. Smith Corporation nimisen yhtiön täydessä käynnissä olevan autorunkotehtaan, joka sijaitsee Chicagossa. Tämän yhtiön presidentti L. R. Smith kirjoittaa The Magazine of Business'a seuraavia tietoja: V. 1904 lupasi isäni asunnon ja tontin sille työnjohtajalle, jonka tuotantolaitoksessa voidaan tuottaa kaksitoista autorunkoa päivässä. Niin paljon työläisiä ja niin suurta tehdasta ei silloin ollut. Meillä on nyt tuotantolaitos, jossa alkuperäisesti oli tarkoitus tuottaa 7,200 autorunkoa päivässä ja käyttää vain 180 työläistä. Mutta nyt tässä laitoksessa tuotetaankin 8,000 autorunkoa päivässä, noin 9 minuutissa, laskien 9 tunnin päivän mukaan. Eikä meillä ole kuin vain 120 työläistä. Koneet niittaavat noin miljoonan niitä päivässä, suorittaen kussakin rungossa 552 leikkausta eli lähes neljä ja puoli miljoonaa leikkausta päivässä. Jos laskisimme, että kaksi miestä voi meisselillä ja lealla työskennellen suorittaa sellaisia leikkauksia keskimäärin yhden kahdessa minuutissa, tehden yhdeksän tuntia päivässä työtä, niin tarvittaisi noin 17,000 miestä suorittamaan yksipomaan niitä leikkauksia, joita nämä koneet tekevät, ja sittenkin heidän työnsä olisi hirvittävän ankaraa koko yhdeksän tuntia. Niittaus ja muut työt käsin tehtyinä, vaatisi monin kerroin tuon miesmäärän. Meillä on, kuten sanottu, vain 120 miestä, mutta siinäkin on heitä enempi mitä tulisi olla ja tämä johtuu siitä, että järjestömme on menestynyt niin hyvin suurissa yrityksissä, että siltä on kadonnut ruokabalu työläisten vähentämiseen pienemmistä tehtävistä, jotka vielä ihmistyövoiman varassa ovat. Me tulemme rakennuttamaan tuotantolaitoksen, jossa ei tarvita yhtään työläisiä, vaan kaikki työt tehdään automaattisilla koneilla.

ollisuuden aloilla. Ja sitten tämä sähkön käytäntöön tulo vuorostaan kiihdyttää kapitalistien kilpailua kaikilla muillakin aloilla, pakottaen heitä nopeistuttamaan tuotantoa ja vähen-

tämään tavarain tuotokustannuksia, vaikka seurauksena siitä tapahtuisi mitä tahansa.

Jonkunmoisen käsityksen siitä, mitä porvaristo tästä kehityksestä ajattelee, antaa meille

Thomas A. Edisonin lausunto, jonka hän antoi vastaukseksi kysymykseen, mitä hän ajattelee nykyisestä nopeasta koneiteollisuuden kehityksestä ja mitä se tulisi vaikuttamaan ihmiskunnan elämässä. Vastauksensa sisältää myönnetyksen, että nykyinen koneiden nopea kehitys tulee kylläkin paljon vähentämään ihmisvoiman käyttöä, mutta se samalla tulee helpottamaan ihmisten ponnistelua elämäntarpeitensa valmistuksessa. Voidaan tuottaa paljon halvemmilla kustannuksilla ja elintarpeiden hinnat siten voivat laskea. Ihmisille koituu enemmän joutoajoja, jolloin he voivat nauttia elämästä ja kuluttaa enempi. Silloin voidaan perheen yhden jäsenen työllä ansaita koko perheen toimeentulo, vapauttaa vanhukset, perheen äidit sekä lapset työskentelystä, jotka nykyisen tuotannon aikana ovat työssä.

Automaattiset valhdelaiteet

Tämä lausunto tarkoittaa, että olemme siirtymässä sellaiseen koneaikakauteen, jossa ihmisvoiman käyttö vähenee mitättömän pieneen ja ihmisestä tulee vain koneen käskijä. Kone taten ollen työläisten lopullinen vapahtaja. Mutta että niin tapahtuu, että vanhukset, perheiden äidit, lapset ja raajarikot vapautuvat tuotannon palveluksesta ja terveet miehet, jotka nyt ovat jouten, ottavat heidän paikkansa, kuten Edison arvioi, jää vielä kysymykseksi tapahtuuko tämä kaikki vain noin ilman muuta automaattisten koneiden käytäntöön tultua. Siitä puolesta ei Edisonkaan sanonut mitään kuten hänen asemassaan olevalta tiedemieheltä ei luonnollisesti voida odottaakaan. Mutta sellaisenaankin on tuolla hänen lausunnollaan

suuri merkitys siksi, että hän on mies, joka on elämänsä ajan työskennellyt koneiden paremmaksi kehittämiseksi ja luonnon voimien ihmisten palvelukseen alistamiseksi, joten hän voikin olla pätevä ennustamaan mitä se kehitys ihmisten elämään tulee vaikuttamaan.

Tämän pulman ratkaisupisteeseensä kehittymisen estämiseksi esittää terästrustin yksi päämies Kulas, että edistysmielisten työnantajien ei tulisi enään ottaa käytäntöön sen automaattisempia koneita, mitä nykyään käytännössä on. Siten voitaisi välttyä joutumasta siihen Edisonin ennustamaan aikakauteen, jolloin työpäivä olisi lyhennettävä, palkkoja nostettava ja työläisten sallittava käyttää aikansa omaksi hyväkseen. Kuten synnynnäinen orjavouti ainakin hän käsittää siten, että jos työläisiä käytetään tuotannossa vain jonkun tunnin päivässä, ei niille voida maksaakaan kuin jonkun tunnin palkka nykyisen taksan mukaan ja silloin ne eivät voi kuluttaa lisääntyntä tuotantoa eikä edes entistä määrää ja liike tulee pysähtymään. On parempi pitää heitä työssä vaikka pienelläkin palkalla ja kun heitä on paljon, kuluttavat he myös paljon yhteensä.

Mutta tämän teräskapitalistin käsitys on samaa kuin kehityksen pyörän pysäyttämisajatus. Yksityisomistukselle perustuva yhteiskunta ei voi kuitenkaan hetkeksikään pysähtyä eteenpäin kulussaan niinkauan kun sillä on eteenpäin kulkemismahdollisuuksia ja vasta sitten kun ne loppuvat, s. o. kun yhteiskunta on kasvattanut hävittäjänsä, kehittynyt ja keskittynyt siksi suureksi, että se on saavuttanut järjestelmänsä vastakohtaan, täytyy tapahtua muutos. Yhteiskunnan täytyy muuttua sen mukaiseksi kuin sen sisälle kasvaneet uuden järjestelmän edellytykset sen pakoittavat muuttumaan. Tämän kehityksen viimeinen tulos on se, että yhteiskuntataloudellinen kehittyminen ja keskittyminen kasvattaa työväen luokan, joka ottaa tämän kypsytteen hedelmän itsellensä ja hävittää siitä yksityisomistusoikeuden rippeetkin. Näin syntyy uusi yhteiskunta vanhan kuoren sisällä, mutta työläisten on muistettava, että tämän uuden yhteiskunnan käsiinsä valtaaminen voi tapahtua vain järjestymisen ja luokkataistelun kautta.

—Paukku.